

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον κ. Υπουργό Οικονομικών

Θέμα: Ευρωπαϊκές Εξελίξεις και ελληνικές θέσεις

Το νέο σχέδιο παρέμβασης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) στην αγορά ομολόγων, τις βασικές αρχές του οποίου ο επικεφαλής της είχε προαναγγείλει με δημόσιες δηλώσεις του πριν μερικές εβδομάδες, δημιουργώντας μεγάλες προσδοκίες για τη στήριξη κρατών-μελών που αντιμετωπίζουν προβλήματα δανεισμού, χαιρετίστηκε από πολλούς ως η πρώτη μεγάλη αποτελεσματική κίνηση για τη διάσωση του ευρωπαϊκού νομίσματος. Στο εσωτερικό της χώρας οι θετικές αντιδράσεις υπήρξαν θερμότερες. Αναφέρουμε μερικούς από τους θριαμβολογικούς τίτλους ελληνικών εφημερίδων της επομένης των ανακοινώσεων: «Το Ευρώ πετάει! - Ματ Ντράγκι σε 9 κινήσεις» - «Αλλάζουν όλα στην Ευρώπη» - «Χτύπημα στην καρδιά των κερδοσκόπων»... Οι δημοσιογραφικές διαρροές από μεγάλα ΜΜΕ τις παραμονές της καθοριστικής συνάντησης της ΕΚΤ προϋδέαζαν για το περιεχόμενο των αποφάσεων. Δημιουργούσαν προσδοκίες. Οι πληροφορίες επαληθεύτηκαν... ήταν αναμενόμενο τι επακολούθησε... Τα χρηματιστήρια ανά την υφήλιο σημείωσαν κέρδη...

Τι σημαίνει όμως στην πραγματικότητα μια τέτοιου είδους παρέμβαση της ΕΚΤ στην αντιμετώπιση της μεγαλύτερης κρίσης στην ιστορία της Ευρωζώνης; Ποιες οι επιπτώσεις της για τα διάφορα κράτη-μέλη; Ποιο το όφελος; Θα αλλάξει η τραγική κατάσταση που πολλά απ' αυτά βιώνουν; Πόσο αισιόδοξοι μπορούμε να νιώθουμε;

Η δομή και η διάρκεια της κρίσης και η βαθύτητα των συνεπειών της για να αντιμετωπιστούν χρειάζονται άμεσες και δραστικές λύσεις. Οι θεσμικές ατέλειες της οικονομικής και νομισματικής ένωσης επέτειναν το πρόβλημα. Από το ξέσπασμα της δημοσιονομικής κρίσης και ως σήμερα, η ΕΚΤ βίωνε τη δική της κρίση. Οι νομικοί περιορισμοί που απορρέουν από το καταστατικό της σήμαιναν την απαγόρευση απευθείας χρηματοδότησης των κρατών-μελών. Η ΕΚΤ δεν μπορούσε να παράγει και να διανείμει χρήμα, δεν ήταν FED. Οι διάφορες παρεμβάσεις είτε στις αγορές ομολόγων είτε μέσω βοήθειας στις τράπεζες τα τελευταία δύο χρόνια δεν είχαν ουσιαστικό αποτέλεσμα (βλ. Securities Market Programme, (SMP)). Η Γερμανία για τους δικούς της λόγους εμπόδιζε την ΕΚΤ να λειτουργήσει ως «δανειστής εσχάτης ανάγκης», ενώ αρνήθηκε να λειτουργήσει η ίδια ως «αγοραστής εσχάτης ανάγκης» διαφυλάσσοντας τα πολύτιμα εμπορικά της πλεονάσματα, θέση που ισχύει μέχρι σήμερα. Το χάσμα μεταξύ των δυο φαίνεται πως έκλισε με το δεύτερο να έχει υπερισχύσει κατά κάτι προς το παρόν: Η ΕΚΤ δοκιμάζει τις δυνάμεις της στο ρόλο του θεματοφύλακα του κοινού νομίσματος. Η παρέμβαση της ευρωτράπεζας ανοίγει μια αγορά για τα επικίνδυνα ομόλογα, κρατών όμως που ακόμη δανείζονται από τις αγορές ομολόγων. Οι προϋποθέσεις για να καταστεί αυτό δυνατό είναι δρακόντειες. Επιπλέον, τα επακριβή κριτήρια που θα κρίνουν την παρέμβαση της ΕΚΤ δεν έχουν ακόμη εξειδικευτεί. Η διατυπωμένη θέση της ΕΚΤ ότι όλες οι πράξεις θα είναι πλήρως αποστειρωμένες (sterilized), ώστε να απομακρυνθούν οι ανησυχίες σχετικά με την εκτύπωση χρήματος, προκειμένου να μην αυξηθεί η συνολική προσφορά χρήματος προσβλέπει κυρίως στο να καθησυχάσει τις γερμανικές ενστάσεις για πιθανή αύξηση του πληθωρισμού. Η ρευστότητα στο εσωτερικό της ευρωζώνης θα μειωθεί... «Το πρόγραμμα θα μας επιτρέψει να αντιμετωπίσουμε σημαντικές στρεβλώσεις στις αγορές ομολόγων», δήλωσε ο κ. Ντράγκι. Κι αυτό ακριβώς φιλοδοξεί να κάνει μόνο. Η αμοιβαιοποίηση του κρατικού χρέους που θα έδινε πραγματικό τέλος στην κρίση χρέους ακόμη είναι μακριά...

ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΛΙΑ – ΤΣΑΡΟΥΧΑ
ΣΤ' Αντιπρόεδρος Βουλής των Ελλήνων

Όσον αφορά την Ελλάδα, η απόφαση της ΕΚΤ δεν έχει προς το παρόν καμία άμεση επίδραση. Η χώρα μας βρίσκεται εκτός αγορών και θα συνεχίζει σ' αυτό το καθεστώς, τουλάχιστον μέχρι το 2015, οπότε και λήγει η χρηματοδότηση της ελληνικής οικονομίας μέσω των δανειακών μηχανισμών. Πολλοί λίγοι εκτιμούν ότι θα μπορέσει να επανέλθει στις αγορές και μετά. Η πιθανότητες επιπλέον χρηματοδοτικής στήριξης παραμένουν αυξημένες. Η δυνατότητα παρέμβασης της ΕΚΤ, όπως ανακοινώθηκε, θα είναι επιλεκτική, δηλ. θα αφορά συγκεκριμένης διάρκειας κρατικά ομόλογα, όχι περισσότερο των τριών ετών. Το ελληνικό χρέος μετά το PSI είναι μακροπρόθεσμο. Η ΕΚΤ μας επεφύλαξε και πάλι διαφορετική αντιμετώπιση. Η απόφαση παραίτησης της κεντρικής τράπεζας από το καθεστώς του προτιμώμενου επενδυτή που διατηρούσε, το οποίο σημαίνει ότι τα ομόλογα που θα έχει στην κατοχή της δεν προστατεύονται από μια πιθανή απομείωση χρέους στο μέλλον, όπως συνέβη με την ελληνική περίπτωση ισχύει μόνο για το μέλλον. Η ΕΚΤ εξοφλείται από τη χώρα μας στην αρχική ονομαστική αξία των ομολόγων...

Η επόμενη Σύνοδος Κορυφής του Οκτωβρίου αποτελεί μοναδική ευκαιρία να αλλάξει αυτή η κατάσταση. Αποτελεί αναφαίρετο δικαίωμά μας να ζητήσουμε ένα αναδρομικό «κούρεμα» των ελληνικών ομολόγων, αξίας 50 δισ. ευρώ, το οποίο βρίσκεται στην κατοχή της κεντρικής τράπεζας, κατά ποσοστό το οποίο ίσχυε για τους ιδιώτες ομολογιούχους, ελαφραίνοντας το ελληνικό χρέος τουλάχιστον 25 δις ευρώ. Το αίτημα αυτό δεν παραβαίνει ισχύουσες διατάξεις και δεν έχει καμία επιπλέον επιβάρυνση, θα μπορούσε δε να συνδυαστεί με το επίσης δίκαιο αίτημα, και που απορρέει από τις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, για την αποσύνδεση από το δημόσιο χρέος των 48,8 δισ. ευρώ που θα δοθούν για τη χρηματοδότηση της ανακεφαλαιοποίησης των ελληνικών τραπεζών με την επόμενη δόση του δανείου. Το συνολικό όφελος και των δύο, εφόσον γίνονταν δεκτά, θα σήμαινε αμέσως μείωση του ελληνικού χρέους κατά 38 μονάδες ως ποσοστό του ΑΕΠ.

Ερωτάται ο κ. Υπουργός:

Ποια η θέση του υπουργείου απέναντι στις νέες εξελίξεις που προκύπτουν μετά τις αποφάσεις της ΕΚΤ; Ποια η θέση σχετικά με τα ελληνικά ομόλογα που διακρατεί η ΕΚΤ; Θα τεθεί το θέμα αποσύνδεσης των κεφαλαίων ανακεφαλαιοποίησης των τραπεζών; Σε τι προσβλέπει η ελληνική κυβέρνηση στην Σύνοδο Κορυφής του Οκτωβρίου;

Αθήνα, 12 Σεπτεμβρίου 2012

Η Ερωτώσα Βουλευτής

Μαρία Κόλλια Τσαρουχά
ΣΤ' Αντιπρόεδρος της Βουλής των Ελλήνων
Βουλευτής Ν. Σερρών